

Atlas zemí Koruny české / Atlas der Länder der Böhmischen Krone

Eva Semotanová

Ukázka z textu:

Morava podle Jana Amose Komenského na mapě Willema Janszoon Blaeua z roku 1631

Kolorovaná mědirytina, nedatováno [1631], grafické měřítko [cca 1:484 000], 380x480 mm. In: Appendix theatri A. Ortelii et Atlantis G. Mercatoris, continens tabulas geographicas diversarum orbis regionum, nunc primum editas cum descriptionibus. Amsterdami, apud Guiljelmum Blaeuw, anno MDCXXXI. MS HÚ AVČR, atlasy, sign. 573 (L6/1). Mapu Moravy sestavil Jan Amos Komenský, jak sám napsal v latinském věnování Ladislavu Velenovi ze Žerotína, s cílem opravit chyby na již dlouho užívané a zastaralé Fabriciově mapě z roku 1569. Snad měla být také součástí připravované práce o moravské vlasti „De Antiquitatibus Moraviae“ z let 1614–1620. Komenského mapa Moravy byla oblíbená již v době vydání nejstaršího výtisku z mědirytiny Abrahama Goose roku 1624, ale i více než dalších sto padesát let, kdy ji nakladatelé tiskli z dvanácti různých tiskových desek v cca sto jednom vydání a zařazovali do svých atlasů. Jednu z tiskových desek pořídil pro vydání mapy Moravy, zpracované podle Komenského díla, avšak bez čtyř vedut Polné, Olomouce, Brna a Znojma Jodocus Hondius roku 1629. Z ní pak po roce 1630 vydával mapy pod svým jménem Willem Janszoon Blaeu. Na mapě s pečlivě prokresleným reliéfem, vodstvem a sídly jsou zachyceny také termální prameny a lázně, sklárny, doły na železnou rudu, zlato a stříbro a na jižní Moravě vinice. Přes řeku Moravu vede řada mostů, i když průběh komunikací Komenský nezachytil. Z velkých vodních nádrží pojmenoval rybník Nesyt u Hodonína. Titul v kartuši s moravskou orlicí v levém horním rohu rámují palmové listy a závěsy s ovocem, v rámu je umístěna zeměpisná síť.

